

גינה פורחת מחלום למציאות

בית עם גינה הוא חלום של רבים. כתבה זו בוחנת את חלום הגן מכמה זוויות ונקודות מבט שונות, מנסה לעשות קצת סדר בתהליך, וגם לתרום טיפים למקימי גן "טריים"

כתיבה וצילום: שרלי וטניה אילוז

סקיצות ראשונות של הגן העתידי.

לאחר שכבר יש תכנון אדריכלי ראשוני, העמדת המבנה על המגרש נקבעה והחלטה על הפתחים והחלוקה הפנימית התקבלה, ניתן לצרף את מתכנן הנוף לתמונה. נראה לכם מוקדם מדי? התשובה היא לא. ככל שהשיח יהיה רחב יותר וההחלטות יהיו מסונכרנות בין כל הגורמים - כך תוכלו להגיע לתוצאה מספקת יותר.

האדריכלית רינת לודמיר: "מבחינה תכנונית, העמדת הבית על המגרש הינה השלב הראשוני בתכנון. בשלב זה, אנו בודקים את היחסים בין הכניסות והיציאות לבית וממנו, את מיקום החניית והמערכות שונות כפונקציה של הגישה למגרש, שלפעמים "גורעת" מטופוגרפיה הררית ומחצורה הגיאומטרית של המגרש. תכנית הפיתוח היא פועל יוצא של ניתוח נכון של המגרש, ותכנון הבית נרקם כדו שיח פורה מול בעלי הבית. ניתוח של נתוני המגרש יחד עם "סל הצרכים" הנדרש לדיירים מוליד תוצר חדש, שהצלחתו נמדדת ביחסיו עם המבנים הקיימים בסביבתו, כמו גם בקשרי החוץ-פנים שהוא מקיים".

גם האדריכלית תמר גלעדי, מגלעדי אייל אדריכלים, מתייחסת בדבריה לשלב התכנון ולחשיבות עבודת הצוות שנעשית בד בבד עמו "אנחנו מאוד מאמינים בעבודת צוות. אנחנו עובדים כצוות תכנון במשרד, ומאוד אוהבים לעבוד עם מתכננים נוספים גם בעיצוב הפנים וגם בעיצוב החוץ. ככל שחברי צוות התכנון עובדים יחד משלב מוקדם יותר, התוצאה עשירה יותר ושלמה יותר". בתוך כך, כבר בשלב המוקדם ביותר של התכנון חשוב לבדוק ולהגדיר תקציב לשני הפרויקטים (הבית ופיתוח המגרש) כתקציב אחד, זאת אומרת "לחלק את העוגה" בצורה נכונה והמתאימה לכם: מתכננים את כל מה שקשור לשטח הגן: פיתוח, צמחייה, תשתיות השקיה, חשמל ותאורה. כמו כן, יש להביא בחשבון שבמידה והשטח מאופיין בהרשי גובה משמעותיים, או ברצונכם לבנות בריכת שחייה ומטבח חוץ - עלות הפרויקט תהיה גבוהה יותר מאשר פרויקט בשטח מישורי או גן ללא אלמנטים בנויים בו.

עבודה בתאום מלא עם כל בעלי המקצוע הקשורים לפיתוח החוץ.

קבוצת עבודה בסיוור שטח לקראת תחילת עבודות פיתוח השטח - בעלי הבית, אדריכלים, מתכנני נוף, קבלן מבצע.

כניסה ראשית לבית - תהליך ותוצאה.

מפגש ראשון בשטח המיועד לתכנון. רצפת הבית יצוקה, הבית טרם נבנה.

או עברו את החוויה והוספנו את הידע והניסיון שלנו כמתכנני נוף ויוצרי גנים. כל זה על מנת לנסות לעשות קצת סדר בעניין ולתת טיפים למקימי גן "טריים". "אין ערך, מקום מפלט, שלוה ורוגע... העיסוק בגינות שומר על שמחת החיים שלי ושפיות דעתי..." - תשובתה של נטלי ממבוא ביתר, שלקחה מתוך שאלון מנחה לתכנון גן, אומרת, למעשה, כמעט הכול, ובכתבה זו ננסה לראות כיצד ניתן להגיע לאותה חלקת אלוהים קטנה שמפרנסת את הדמיון והחלום. "לרוב בעלי הבתים, אין רקע בעיצוב הגינה ולא תמיד הם מודעים למורכבות התכנון. גינה שתוכנן טוב תדרוש פחות תחזוקה בעתיד ובחירת סוג צמחייה נכון יתרום לעושר הגיוון הוויזואלי בגינה. עיצוב פינות שונות בגינה תורם לחיבור ולאווירה טובה למשתמש". אומרת אדריכלית רינת לודמיר, מלודמיר אדריכלים, והשאלה היא: איפה באמת מתחילים? התשובה היא אחת- תכנון!

ביום מאתנו חולמים על בית עטוף צמחייה פורחת, על אירוח מפנק של חברים בגינה, ומעדיפים לגדל את הילדים בסביבה ירוקה ובטוחה. יש המעדיפים גם ים תיכוני וחשכוני במים, ויש מי שרוצים להרגיש את הסתיו כמו בטבע. כל כך הרבה משאלות, דעות, טעמים, אנו פוגשים במהלך יצירת גן חדש, לעתים אף מנוגדים. אז כמה זמן עובר מהרגע שמחליטים לעשות צעד ולרכוש בית צמוד קרקע (במידה שלא ירשתם אחד כזה) או לשקם גן קיים. עד שהגינה המיוחלת באמת הופכת למרחב פורח ומשגשג? האמת היא שלא משנה על מה אנו חולמים. ברגע שהתקבלה ההחלטה, להקים גן חדש או לשקם גן קיים, סימן שקיים בנו הצורך להרגיש את הטבע בקרבה אלינו- להיות חלק ממנו וכמובן להרחיב את החלל הפרטי שלנו מעבר לקירות הבית. כל אדם עושה זאת בדרכו: אחד ייהנה ממראה גינה מסודרת ומטופחת במבט מרוחק

דרך חלונות הסלון, שני יעדיף את הביטוי בחוץ עם המשפחה והחברה בבריכת שחייה ועם בירה על דלפק מטבח החוץ, שלישי יקדיש שעות לערוגות הירקות ובכל יום ינקה אדמה מתחת לציפורניים... כך או אחרת, החיידק הירוק דבק בהם. עם זאת, מרגע שהרעיון נולד ועד לביצוע הגן, ישנו תהליך: תהליך שתחילתו חשיבה מעמיקה, לא מעט התלבטות וציפיות לצד עשייה מרובה, אבל סופן הוא לעולם שמחת התוצאה. מרכיב חשוב נוסף בתהליך הוא השקעת משאבים כלכליים לא מבוטלים, שלעתים דורשת בחינה נוספת והחלטה בין הרצוי והמצוי. במשך שנים רבות אנו עדים לתהליכים כאלה ומלווים זוגות צעירים וותיקים בדרך לגן הפרטי משלהם. הפעם ניגשנו לנושא מכמה זוויות ונקודות מבט שונות, דרך עיניהם של האדריכלים העומדים בראש קבוצת העבודה, עיניהם של הלקוחות שעוברים

בריכת נוי - מרעיון ועד לביצוע.

שלב הבנייה מתקדם. במקביל נעשות הכנות בפיתוח החוץ.

איך ממשיכים מכאן?

כבר בתחילת התהליך של בניית הבית, רצוי לבדוק מה הם האלמנטים הבנויים בגן (קירות תמר, בריכת שחייה, שבילים, משטחים יצוקים, יסודות למשטחי עץ ועוד), היות וייתכן שניתן לרכז את ביצועם אצל הקבלן הבונה את הבית ובכך להזיל את העלויות. בשלב הזה חשוב ביותר לא להתפשר על ליווי ופיקוח צמוד של הגוף המתכנן. בשלב המתקדם של ביצוע עבודות הפיתוח, תכניות של התשתיות הן חלק בלתי נפרד מהתמונה. הכנות הנוצרות של התשתיות שיעשו בזמן יבטיחו עבודה זורמת ומתקדמת ללא תקלות.

איך מתקדמים?

השלב המענג ביותר, בו כבר ניתן להרגיש את פירות המחשבה והתכנון - הוא ביצוע שתילת הצמחייה המתוכננת, ולמותר לציין שהוא אפשרי רק לאחר שכל תשתיות ההשקיה הושלמו בהתאם לתכנית. אם התקציב העומד לרשותכם נמוך ולא מאפשר לבצע את פרויקט החוץ על כל מה שתכננתם וחלמתם עליו בנשימה אחת, אז הינה לכם עצה: כאשר קיים תכנון מושקע ומפורט, ניתן לחלק את הביצוע לכמה שלבים, שיכולים להימשך אפילו כמה שנים, בתנאי שסדר הביצוע נכון - פיתוח, יציקות ובניה, תשתיות, שתילת עצים, שתילת צמחייה, תאורה, מוסיקה. האדריכלית תמר גלעד: " לעיתים קרובות הגיגן והפיתוח נשארים לסוף ואם לא מתכננים אותו מראש ומקצים לו תקציב, הוא נדחק לפינה ולא מתבצע תקופה ארוכה. אם התקציב דחוק מומלץ לתכנן את המצב הרצוי ולהניח את התשתיות, כך שכאשר תעברו לבית ניתן יהיה להקים את הגינה בקצב האפשרויות של הדיירים עם התשתית הקיימת."

רואים את הפרטים הקטנים כבר בתחילת התהליך.

פינת ישיבה קטנה - תהליך ותוצאה.

מתקדמים בתהליך- הבית בנוי, פיתוח הושלם, תשתיות מוכנות- העת לשתילת העצים.

כבר לאחר חודש- חודשיים לאחר הקמת הגן - גן רק מתחיל להחזיר חום, אהבה וקישואים.

מקום בטוח וטוב עבור הילדים המשתמשים בגן - בית עץ עם מגלשה. (יובל סגל).

מראה אחיד של פריחה וניחוח הלוונדר.

פינת אש עם דלפק הגשה וישיבה נוחה - מקום מושלם לאירוח.

פינת ישיבה מוצלת מתחת לפרגולה.

פינת ישיבה עטופת צמחיה. שימוש בצמחיה וחומרים מקומיים.

ונקודת הסייום?

לאחר תהליך ההקמה, נמשך הטיפול בגן הקיים וחוויית השימוש בו הופכת להיות חלק בלתי נפרד מחיי היומיום. הוא גדל, מתפתח ומשתנה יחד עם כל דיירי הבית. נכון, הוא דורש יחס ורגישות, אבל במקביל הוא גם נותן, ובשפע, דברים שלא ניתן לקנות בכסף - רגעי אושר ושמחה.

שאלנו כמה מהלקוחות שלנו שעברו את התהליך, או נמצאים בעיצומו, על הרגשתם, ניסיונם, ועל מה היו ממליצים למקימי גן "טריים", והתשובות שקיבלנו אולי יעזרו גם לכם: "למקימי גן טריים הייתי ממליצה להבין איזה צמחים פורטים על נימי נפשם ואילו צמחים אינם עושים זאת, ולאחר מכן לנסות להגדיר בכמה מילים בודדות אך מדייקות את התחושות שירצו לחוש בגן (ואת אלה שלא אם אין מילים, אז לחפש תמונות ברשת או בחיים שניתן להזהות איתם. כנראה שצמחים הם כמו מוסיקה או ספרות - יש שעובדים עליך ויש שלא. לאחר מכן לקוות למצוא אדם העוסק בתחום שיבין את המשאבים הקיימים ברשותכם ויידע לקחת את השטח הקיים למחוזות האלה, ובמידה ויש לכם כישרון ופנאי לך, ניתן כמובן או כמובן לעשות זאת בעצמכם. בנוסף, כנראה שנדרשת גם סבלנות מסוימת, כי גם אחרי שהגינה כבר הוקמה, היא עוד תגדל, תשתנה, תיווצר ותבשיל". תורמים טל וערן, ממושב באזור השרון את חלקם. חלי וחגי משדה אילן גורסים ש"חייבים מתכנן נוף שמבין מה שאנחנו לא, ומניסיוננו לעולם לא נקים יותר גינה בלי מתכנן...", וגם למיכל מחיפה יש כמה טיפים בנושא "היינו ממליצים למקימי גן לעשות שיעורי בית: עיצוב גן, בדומה לעיצוב בית, מחייב החלטה לגבי הסגנון שמתאים לבעלי הבית. לכן, בתהליך קביעת הסגנון מציעה לחפש גנים שאוהבים: בין אם גנים אמיתיים ובין אם תמונות של גנים באינטרנט, ואז להתייעץ עם גן מוסמך כדי לבדוק אם הסגנון מתאים לאקלים הישראלי. אנו, למשל, רצינו גן אנגלי שהוא קצת מבולגן, עם צמחים בגבהים שונים ופריחה משתנה כל השנה. קיבלנו חגיגה מרהיבה ונהדרת שעושה לנו טוב על הלב ונותנת לנו הרגשה נהדרת כל פעם שמביטים או יוצאים החוצה. נהנינו מכל רגע של תהליך בניית הגן ואנחנו נהנים ממנו עכשיו על בסיס יומי. הגן הירוק והפורח המקיף את הבית נותן לנו הרגשה של בית בכפר בתוך העיר.. מרגש לראות כל יום פריחה חדשה - זו הפתעה נעימה שקורית כל בוקר." ■